

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 8	Antal sidor 2
Dokumentägare Helen Jansson Hygijensjukvårdsköterska	Fastställare Anna Skogstam Smittskyddsläkare	Giltig fr. o.m. 2023-02-20	Giltig t.o.m. 2025-02-19

Skabb

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Sjukdom

Skabb är en obehaglig sjukdom att bli drabbad av, men den är inte farlig och har inget med bristande hygien att göra.

Vad är skabb?

Skabb är ett kvalster som bildar gångar under huden och kan uppträda i två olika former: vanlig skabb och krustös skabb.

Krustös skabb innebär att man har en mycket stor mängd skabbdjur på kroppen och är mer smittsam än vanlig skabb. Denna form uppträder framför allt hos äldre och personer med nedsatt immunförsvar.

Var sätter sig skabb?

Skabb finns oftast på händer och fötter, runt navel, runt bröstvårtor och könsorgan. Den krustösa formen kan även finnas på huvudet.

Symtom på skabb

Det vanligaste symtomet är svår klåda, framför allt nattetid. Klådan debuterar 3–10 veckor efter att man har smittats. Den som har haft skabb tidigare får klåda redan efter ett par dygn. Klådan uppstår var som helst på huden, dock sällan inom huvud-halsregion.

För närmare beskrivning se www.vardhandboken.se.

Smittsamhet

Skabb smittar genom nära hudkontakt. Smitta kan även spridas via kläder, skor, sängkläder, möbler och mattor. Skabbdjur lever 2–3 dygn i textilier. De är känsliga för uttorkning och överlever inte 50 °C.

Diagnos och behandling

Diagnos ska ställas av läkare med erfarenhet av diagnostik av skabb. Det är viktigt att man får en riktig diagnos och inte behandlar enbart på misstanke. Vid osäkerhet gällande diagnos bör personen remitteras till hudmottagningen.

Vilka ska behandlas?

Följande ska behandlas oavsett symtom:

- Anhöriga som bor under samma tak.
- Medpatienter/vårdtagare som delat rum.
- Vårdpersonal som deltagit i patientnära vård* och inte använt långärmad rock och handskar. Vårdpersonal som behandlats för skabb kan återgå i arbete dagen efter avslutad behandling.

För övriga ska skabbgångar alternativt skabbdjur påvisas innan behandling.

Vårdrutiner

- Vid patientnära vård* ska handskar och långärmad rock eller långärmat plastförkläde användas i tillägg till basala hygienrutiner tills behandlingen är slutförd.
- Patient ska vårdas på enkelrum tills behandlingen är slutförd. Om det är ordinerat flera behandlingar kan patienten röra sig utanför rummet efter första behandlingen, men ska inte sitta i gemensamma lokaler.
Undantag: Patient med konstaterad krustös skabb ska vistas på rummet tills hela behandlingen är slutförd.

*Till patientnära vård räknas arbetsmoment som medför mer än tillfällig kontakt med patientens hudkostym eller kläder respektive säng/lakan/handdukar. Till detta räknas hjälp med förflyttningar, hjälp med toalettbesök och personlig hygien samt undersökning och provtagning. Även renbäddning av säng och omhändertagande av patientens kläder ingår i begreppet.

Att till exempel skaka hand, dela ut mediciner eller matbricka ingår **inte** i begreppet patientnära vård.

Utbrott

- Vid misstanke om spridning på vårdenhet, kontakta Smittskydd Värmland.
- Vid konstaterat utbrott (mer än 1 person) ska långärmad rock eller långärmat plastförkläde och handskar användas vid patientnära vård* hos samtliga vårdtagare under 10–12 veckor.

Disk

Hanteras som vanlig disk.

Tvätt

- Tvätt läggs i tvättsäck på rummet. Hanteras som smittförande tvätt.
- Tvätt ska tvättas i minst 60 °C.
- Kläder, skor, möbler, huvudbonad, handskar mm som inte kan tvättas i maskin ska vädras i 2–3 dygn eller packas i plastpåse i fem dygn.

Avfall

Hanteras som vanligt avfall.

Städning

- Daglig städning och slutstädning: förfuktade moppar alternativt rengöringsmedel. Även om patienten ska ligga kvar på rummet ska en utstädning ske efter slutförd behandling.
- Moppgarnet ska hanteras som smittförande tvätt.

Se mer information om [skabb](#) på Smittskydd Värmlands webbplats.

Dokumentet är utarbetat av: Helen Jansson